

Kulutõhususe ja ravikindlustuse eelarve mõju hinnang

Teenuse nimetus	Geriaatrilise profiiliga sisehaiguste voodipäev
Taotluse number	947

1. Lühikokkuvõte taotlusest

Ettepaneku lisada tervishoiuteenuste loetellu uus teenus „Geriaatrilise profiiliga sisehaiguste voodipäev“ on esitanud Eesti Gerontoloogia ja Geriaatria Assotsiatsioon ja Eesti Geriaatrite Selts. Teenuse osutamise eesmärgiks on tervist ja toimetulekut mõjutavate probleemide igakülgne hindamine, nende lahendamiseks tegevuskava koostamine ja rakendamine. Teenuse osutamise näidustused on taotluse andmetel järgmised:

- 1) Erakorralised eakad haiged, kellel mitmed terviseprobleemid ja puudub üks juhtiv probleem,
- 2) Multiprobleemsed patsiendid, pärast spetsiifilist aktiivravi, kui vajalik täiendav geriaatriline hindamine
- 3) Krooniliste hulgi probleemidega haiged, kui vajavad geriaatrilist hindamist.

Taotluste andmetel tekkiks geriaatria osakonnad sisehaiguste osakondade baasil.

2. Teenuse hinna põhjendatus

2.1. Teenuse kulude (hinna) põhjendatus

Taotluse andmetel sisaldab geriaatrilise haige käsitus lisaks arsti ja õe ajale ka sotsiaaltöötaja, füsioterapeudi, tegevusterapeudi, psühholoogi jt sekkumist. Kuna füsioterapeudi ja tegevusterapeudi ning psühholoogi osalus ei ole alati vajalik ning nimetatud teenuse osutajate teenused on tervishoiuteenuste loetelus olemas, siis teenuse piirhinda nende aega ei lisata. Sotsiaaltöötaja aega ei lisata eraldiseisvana, kuna tegemist ei ole meditsiinitöötajaga ning tema kulu on arvestatud juhtimiskuludesse.

Seega teenuse kirjeldus tuginedes taotluse andmetele on järgmine:

Ressursi kood	Ressursi nimetus	Käitür	Kogus	Ühiku maksumus	Kulu kokku
PER0158	Hooldusraviarst - geriaater	min	25	0,3591	8,9775
PER0201	Hooldustöötaja	min	115	0,1073	12,3395
PER0509	Õde	min	115	0,1861	21,4015
PIN993501	Palat - üld	vp	1	8,1258	8,1258
YKM99HO01	Teraapia voodipäeva hooldusvahendite komplekt	vp	1,3	0,34	0,442
YKM99KO01	Teraapia voodipäeva meditsiinitarvikute komplekt	vp	0,9	0,679	0,6111

Ressursi kood	Ressursi nimetus	Käitur	Kogus	Ühiku maksumus	Kulu kokku
YKM - uus	Geriaatria voodipäeva ravimite komplekt	vp	1	3,2	3,2
OST4401	Toitlustamine	vp	1	5,113	5,113
OST4402	Pesupesemine	kg	1,2	1,278	1,5336
OST4413	Patsiendi haldus		2	0,77	1,54
OST4407	Labori kulu vastuvõtus ja voodipäevas		2	1,29	2,58
KOKKU					65,864

Teenuse piirhind on 65,86 eurot. Taotluse andmetel on täna paljud antud profiilil ravi vajavad haiged ravil sisehaiguste profiilil. Sisehaiguste voodipäeva piirhind on 68,92 eurot. Teenuse kirjeldus on leitav hinnangu lisas.

3. Kulutõhususe analüüs

3.1. Kulude leidmine ja võrdlemine alternatiivsete teenuste kuludega

Uue teenuse piirhind on 65,86 eurot. Seni on need patsiendid olnud ravil sisehaiguste voodil, mille piirhind on 68,92 eurot. Seega on uus teenus sisehaiguste voodipäevast odavam 3,06 eurot.

3.2. Patsiendi poolt tehtavad kulutused – patsiendile võivad kaasneda voodipäeva kulud, mis on 2,50 eurotööpäeva kohta ning maksimaalselt 10 päeva eest. Seega kulu kokku 25 eurot.

3.3. Tulemuste hindamine ja võrdlemine alternatiivsete teenuste tulemustega

Taotluse andmetel parandab geriaatriline rehabilitatsioon geriaatriaosakonnas võrreldes tavaosakonnaga funktsionaalset seisundit (OR=1,75), hooldusasutusse sattumist (OR=0,64) ja suremust (OR=0,72). Lisaks on esitatud ka kahe teise uuringu tulemused, mis näitavad geriaatria osakonna ravi tulemusi võrreldes tavaosakonnaga.

Kahjuks puuduvad andmed, kuidas mõjutab uue voodiprofiili kasutamine olemasolevaid, kuna teada on, et täna ravitakse vastava näidustusega patsiente olemasolevatel vooditel.

3.4. Kulutõhususe analüüsid

Kiirotsingul leiti üks kulutõhususe analüüs (6.1.), kus võrreldi geriaatrilise hindamise kulutõhusust geriaatria osakonnas võrreldes sarnaste patsientide raviga sisehaiguste osakonnas. Uuring viidi läbi Indoneesias 65-aastaste ja vanemate geriaatriliste haigete hulgas. Patsiendid valiti kriteeriumite alusel uuringusse. Selgus, et hospitaliseerimise kestvus oli lühem hinnatud grupis 9,17 päeva võrreldes kontrollgrupiga, Rehospitaliseerimise määr oli väiksem kui kontrollgrupis (11,2% vs 21,5%). Keskmised kulud olid väiksemad hinnatute grupis võrreldes kontrollgrupiga. Kvaliteediga kohandatud elupäevad uuritute grupis oli parem kui kontrollgrupis. Uuringust selgus, et hinnatud grupi kulud olid väiksemad ja mõju tervisele parem, kui kontrollgrupis ehk geriaatriline hindamine geriaatria osakonnas domineeris kontrollgrupi üle.

4. Ravikindlustuse eelarve mõju prognoos

4.1. Teenuse mõju ravikindlustuse eelarvele ja võrdlus alternatiividega

Taotluse andmetel on Eestisse planeeritud ligikaudu 400 geriaatriaprofiiliga aktiivravivoodit, mille võiks avada järk-järgult järgmiselt:

- esimesel aastal – 60 voodit, maksimaalse hõive korral voodipäevade arv $60 \cdot 365 = 21\,900$ voodipäeva. 85% hõive puhul $0,85 \cdot 21\,900 = 18\,615$ voodipäeva;
- teisel aastal – 100 voodit, maksimaalse hõive korral voodipäevade arv $100 \cdot 365 = 36\,500$ voodipäeva. 85% hõive puhul $0,85 \cdot 36\,500 = 31\,025$ voodipäeva;
- kolmandal aastal – 150 voodit, maksimaalse hõive korral voodipäevade arv $150 \cdot 365 = 54\,750$ voodipäeva. 85% hõive puhul $0,85 \cdot 54\,750 = 46\,538$ voodipäeva;
- neljandal aastal – 200 voodit, maksimaalse hõive korral voodipäevade arv $200 \cdot 365 = 73\,000$ voodipäeva. 85% hõive puhul $0,85 \cdot 73\,000 = 62\,050$ voodipäeva.

Keskmine voodipäevade arv ühe isiku kohta on taotluse andmetel 14 päeva, sellisel juhul oleks patsientide arv, eeldusel, et nad viibivad antud profiiliga voodil ainult kord aastas, järgmine:

Esimesel aastal $18\,615/14 = 1\,330$ isikut – $21\,900/14 = 1\,564$ isikut;

Teisel aastal $2\,216$ – $2\,607$ isikut;

Kolmandal aastal $3\,324$ – $3\,911$ isikut;

Neljandal aastal $4\,432$ – $5\,214$ isikut.

Kulu ravikindlustuse eelarvele on järgmine:

Aasta	Voodipäevade arv		Kulu (eurodes)	
I	18 615	21 900	1 226 058,36	1 442 421,60
II	31 025	36 500	2 043 430,60	2 404 036,00
III	46 538	54 750	3 065 178,83	3 606 054,00
IV	62 050	73 000	4 086 861,20	4 808 072,00

Kahjuks ei ole teada täpselt, kui palju väheneb olemasolevate teenuste (nt. sisehaiguste voodipäeva) kasutamine, kui vastava näidustusega patsiendid suunatakse ümber geriaatriaprofiiliga voodile. Samas on taotluses kirjas, et täna on need patsiendid olnud ravil teistel profiilsetel vooditel, siis võib eeldada, et ravikindlustuse kulud ei tõuse, vaid jagunevad ümber, seda enam, et taotluse andmetel tekkivad geriaatria voodipäevad tänase sisehaiguste osakondade ja järelravi osakondade asemele.

4.2. Teenuse mõju teenust osutavatele erialadele planeeritavatele rahalistele mahtudele ja seos teiste erialadega

Teenus peaks olema seotud sisehaiguste erialaga ning esimesel aastal täiendavat kulu eelarvele juurde lisada ei ole põhjendatud, kuna patsiendid on hetkel ravitud sisehaiguste voodil, peab toimuma kulude ümberjagamine.

4.3. Teenuse väär- ja liigkasutamise majanduslikud mõjud

Võivad tekkida, kui ei ole selgelt määratletud kriteeriumid ja näidustused, kuna patsient suunatakse geriaatria profiiliga voodile ravile. Taotluse andmetel otsuse haige suunamiseks teevad perearstid või üldarstid koostöös geriaatriga. Samuti on taotluses toodud, et uus teenus sisaldab geriaatrilist hindamist.

4.4. Teenuse optimaalse kasutamise tagamise võimalikkus läbi kohaldamise tingimuste

Taotluse andmetel sisaldab voodipäev ka geriaatrilist hindamist, mistõttu geriaatria voodipäeva märkimisel raviarvele, ei tohi raviarvele lisaks märkida koodiga 3027 tähistatud teenust „Geriaatrilise seisundi hindamine“. Teenuse lisamisel tuleks kaaluda teenusele suunamise nõuet, et seda tehakse koostöös geriaatriga.

5. Kokkuvõte

Teenuse lisamisel loetellu tuleb tervishoiuteenuste loetellu lisada kriteeriumid, mis tingimustel teenuse eest tasutakse. Kuna teenusele liiguvad täna aktiivravi profiilsetel vooditel ravitud multiprobleemidega haiged, siis lisakulu ravikindlustuse eelarvele kaasneda ei tohiks, pigem peaks eelarve vahendid ümber jaotuma.

	Vastus	Selgitused
Teenuse nimetus	Geriaatria voodipäev	
Ettepaneku esitaja	Eesti Gerontoloogia ja Geriaatria Assotsiatsioon ja Eesti Geriaatrite Selts	
Teenuse alternatiivid	Seni kasutatud sisehaiguste voodipäeva (kood 2001)	
Kulutõhusus	Eesti andmetel ei saa hinnata. Sojeno uuringust selgus, et hinnatud grupi kulud olid väiksemad ja mõju tervisele parem, kui kontrollgrupis ehk geriaatriline hindamine geriaatria osakonnas domineeris sisehaiguste osakonnas ravitud patsientide tulemuste üle.	
Omaosalus	Ei	
Vajadus	18615 – 21 900 voodipäeva 1 330 – 1 564 isikut	Keskmiselt viibib haige ravil 14 päeva
Teenuse piirhind	65,86 eurot	
Kohaldamise tingimused	Rakendada piirang, et teenust ei tohi kasutada koos koodiga 3027 tähistatud teenusega ning et vajalik suunamisel koostöö geriaatriga. Kaaluda ka patsiendi näidustustest tulenevate kriteeriumite lisamist.	Seda seetõttu, et geriaatriline hindamine sisaldub voodipäevas.
Muudatusest tulenev lisakulu ravikindlustuse eelarvele aastas kokku	Kulu 1 226 058,36 – 1 442 421,60 eurot. Lisakulu kaasneda ei tohiks, kuna täna on patsiendid ravitud sisehaiguste voodipäeval vm profiilsetel vooditel, vajalik eelarve ümberjagamine.	
Lühikokkuvõtte hinnatava teenuse kohta	Teenuse lisamisel loetellu välja töötada rakendustingimused.	

6. Kasutatud kirjandus

- 6.1. Soejono, C. H. The impact of 'Comprehensive Geriatric Assessment (CGA)' implementation on the effectiveness and cost (CEA) of healthcare in an acute geriatric ward, *Acta Med Indone – Indones Journal Intern Med*, 10p

Teenuse „Sisehaiguste voodipäev“ (kood 2001) kirjeldus

<i>Kood</i>	<i>Üksus</i>	<i>Nimetus</i>	<i>Käitur</i>	<i>Ühiku hind</i>	<i>Kogus</i>
Kulu tegevustelt					
2001	0	Sisehaiguste haige ravimine ja põetamine	vp	55.44	1.00
PIN993501	0	Palat - üld	vp	8.13	1.00
PER0143	0	Sisehaiguste arst	min	0.36	29.00
PER0201	0	Hooldustöötaja	min	0.11	115.00
PER0509	0	Õde	min	0.19	132.00
Kulud materjalidest					
YKM99HO01	27	Teraapia voodipäeva hooldusvahendite komplekt	vp	0.34	1.00
YKM99KO01	27	Teraapia voodipäeva meditsiinitarvikute komplekt	vp	0.68	1.00
OST4402	0	Pesupesemine	kg	1.28	1.00
OST4401	0	Toitlustamine	vp	5.11	1.00
RAVIM275001	0	Sisehaiguste voodipäeva ravimite komplekt	vp	3.32	1.00
OST4413	0	Patsiendi haldus	#	0.77	2.00
OST4407	0	Labori kulu vastuvõtus ja voodipäevas	#	1.29	2.00